

MANIFEST ČLOVEŠTVA

Matej Pollick

September 2016

KRAJ DOGAJANJA:

I. dejanje:

Tipična garaža, tri betonske stene in razmajana rdeča lesena garažna vrata. V garaži ničesar razen velikega belega vedra, na steni majhen umivalnik (umazan je tako zelo, da se ne vidi njegova barva). Ob desni steni stoji velikanska plešasta ženska, ki predstavlja Razum. Na levi strani je velikanski balon v obliki srca, bele barve.

II. dejanje:

Garsonjera z enim samim oknom, s pogledom na drevesa in ribnik. Pohišstvo je staro, iz vedno raztegnjenega kavča štrlijo zarjavele vzmeti, na steni polno knjig in okvirjev slik tihožitij cvetličnih šopkov. V ozadju se predvajajo pesmi Charlesa Aznavourja.

III. dejanje:

Enako kot v II. dejanju.

IV. dejanje:

Na platnu se predvajajo posnetki vesolja, različnih galaksij in približno na 2 minuti se za nekaj sekund prikaže črna luknja. Oder je zatemnjen, luč spremlja le pripovedovalca, ki se vozi s ponijem po odru v krogih, ves čas v krogih, in se ustavi za čas, ko je na platnu črna luknja.

V. dejanje:

Enako kot v IV. dejanju.

VI. dejanje:

Enako kot v II. dejanju.

VII. dejanje:

Enako kot v I. dejanju.

Igrajo:

PRIPOVEDOVALEC: *starejši moški, sivih las, obraz izžareva modrost, glas globok, oblečen v spodnje perilo bele barve.*

Posamezniki, o katerih pripoveduje pripovedovalec: nastopajo ljudje srednjih let, pojave ne bi opazili na ulici (nevidnež). Oblečeni v ponošena oblačila, vsa za dve velikosti prevelika, razen čevljev, ki so povsem novi. Nihče ne spregovori besede. S telesno in obrazno mimiko prikazuje, o čemer govori pripovedovalec.

VRHOVNI RAZSODNIK: *glas mladega moškega, ton glasu falsetto*

Režiser izbira ostale partikularitete dogajanja po svoji presoji, vključno s skladbami v ozadju.

I. dejanje

PRIPOVEDOVALEC:

Sredi vesolja je ostajalo tiho kot v grobu.

Na vesoljnem prestolu se je nenadoma pojavil Vrhovni razsodnik. Sklenil je storiti nekaj nepojmljivega.

VRHOVNI RAZSODNIK: Dovolj imam opazovanja tega neskončnega razvrednotenja človeštva!

PRIPOVEDOVALEC: Mrzlega januarskega večera se je odpravil v garažo, da bi natočil čisto vodo v belo vedro. Obred, ki ga je opravil vsak večer, dan za dnem, leto za letom. Odkar mu je umrl jež Janko - ta se je utopil prav v tistem vedru, in tako je čistil temno energijo, ki je ostala za hudimanim ježem – je točil čisto navadno vodo v vedro, dokler ni bilo do milimetra natančno polno.

(V ozadju žvrgoli Callasova.)

VRHOVNI RAZSODNIK: Človek odzibava svoje sanje. Počasi, a zanesljivo. Listje na žaluzijah žaluje za mrzlimi sončnimi jutri, v katerih se je prebujalo čisto kot solza. Kot nedolžna snežinka, ki tiho pada na tla. Kot moje srce, ki hlasta, in hlasta, in hlasta za izmikajočo se ljubeznijo. Do življenja z nasmehom.

PRIPOVEDOVALEC: Janko je bil edina luč v njegovem življenju, vse ostalo se mu je vztrajno izmikalo dan za dnem. Najprej so mu uhajale posamezne misli. Misel na vroč tuš zjutraj. Zgodilo se je, da je šel neumit na delo. Pa nezavezani čevlji, ob katerih se je spotikal, ne vedoč zakaj. In nedokončane povedi

sredi sestanka. In ljubljenje s samim seboj, ne da bi vedel, kako je tja prišel niti kako je do izliva prišlo.

Potem so mu začeli uhajati snopiči misli. Celoten razmislek o tem, kako bi si načrtoval pot v službo, da ne bi zamudil, je izginil z obličja njegovega sveta. Snopič misli, s katerimi bi se lahko tolažil ali pa onesrečeval, je ušel tako neslišno kot ljubimec za eno noč odide v noč še preden se zdani.

VRHOVNI RAZSODNIK: Noč mu je ukradla srce, vsaj duše ne. V temni, temni noči je iz maščevanja nekemu pristrigel peruti. Nikdar v nebesa ne prideš, le v pekel, je vpil. Zaman. Vse je bilo zaman.

PRIPOVEDOVALEC: Za snopičem misli je zaznaval, da mu uhajajo misli ves pasusov dneva, prav tistih, ki so mu bili najljubši. Ob vonju po jutru, ko je hodil proti delu, ob vonju večera, ko je na terasi svoje stare s spomini obtežene hiše čakal na lunin mrk, ki ga ni in ni bilo. In ko je legel v posteljo, ko ni mogel zbrati misli na pretekli dan.

VRHOVNI RAZSODNIK: Življenje se je domislilo, da bi človeka pahnilo v temino zaradi spoznanja, kaj mu je prineslo ... in odvzelo. A človeku so uhajale misli kot mu, dan za dnem, skozi dlani polzi samo življenje, do izteka peščene ure potovanja duše.

PRIPOVEDOVALEC: V ozadju joče Maria za ljubljanim. In on je jokal z njo, ne vedoč, zakaj, saj so nekega dne sleherne misli utihnile. Ko se misel odloči,

da bo molčala, takrat vse življenje zgine v trenutku in preda prostor materiji, ki naj se razbohoti v prostoru po svoji lastni volji.

Jež Janko je bil edina luč v njegovem življenju, vse ostalo se mu je vztrajno izmikalo dan za dnem. In ta luč je nekega dne ugasnila prav na pragu njegove hiše. S tem je ugasnilo vse, kar mu je prinašalo svetlobo v življenje. Ni se mogel niti zamisliti nad tem. Misli so bojkotirale. Prazna glava, prazno srce, le solze so mu tekale po zagorelih utrujenih licih kot hipnotičen odziv na vseobsegajočo žalost praznine njegovega življenja.

Na eno samo vprašanje nikakor ni znal odgovoriti. Sploh sem, če ne mislim?

VRHOVNI RAZSODNIK: Meditativna praznina.

PRIPOVEDOVALEC: Sploh obstajam brez misli?, je nadaljeval miselni tok. Kaj je človek, ki ne misli? Jogi, morda? Prav gotovo ni filozof. Lahko pa je prazna lupina nemislečega. Torej črna luknja. Ker obstoj le-teh ne moremo z gotovostjo dokazati, nam je tudi to odveč zapisati in obeležiti. Kako bi torej lahko opredelili človeka brez misli, ko smo ravno pri tej pomembni nalogi?

Brezmiselna lupina na fizični ravni. Še to ne bi držalo, saj vemo, da svet sestavlja le energija, tudi človek je na mikro-fizični ravni le skupek atomov, torej je energija v drugi pojavnosti obliki. Ker je misel produkt energije, je torej povsem brez-pomensko, če človek ne more več misliti. Misel je torej nesmiselna, ničvreden člen v toku življenja. Je nesmiseln, odvečen del obstoja človeštva. Današnjega človeštva, v tej slabi formi in brezdušnem životarjenju. V tem višku individualizma.

Tako torej, misliti ... je povsem odveč. Puhloglavost je neupravičeno zasmehovan pojav. Kdor ne misli, ni v nič boljšem ali slabšem položaju v primerjavi z

mislečim. Sama misel je enako nepomembna kot smrt prekletega ježa Janka. Tudi veliki misleci tega sveta so se zamislili le s svojimi mislimi nad mislimi, ki sicer obstajajo. Niso se zamislili nad mislimi, ki niso ugledale luči sveta. Prav slednje, torej nerojene misli je Vrhovni razsodnik ustvaril, da bi rešile človeštvo. Tega nihče ni spoznal.

Razsodnik je bil edini v vesolju, ki je s poglobljenim premislekom poznal tudi vzroke za odsotnost zamišljenosti, in ti vzroki so ležali v globini človeške duše. Subatomske se je zato odločil v človeštvu prebuditi tisto malo, kar je še ležalo v človeški duši: upanje. Vzgib, ki je v temnici duše dihal načrtno zelo tiho, in kar je vsej energiji vesolja poznano kot svetloba, in ki si ga človek razlaga kot upanje, s katerim se tolaži v vsakdanjem niču, je bil edina rešilna bilka, s katero je mogoče človeštvo še rešiti pred samo-pokončanjem.

PRIPOVEDOVALEC: V globoki metastazi se je Vrhovni razsodnik zabaval nad neumnostjo človeškega razuma. Od navdušenja je sklenil, da ga bo izklopil.

VRHOVNI RAZSODNIK: Ha ha ha, tri, dva, ena... In izklapljam. Roger that, Houston, roger that, humanity?

II. dejanje

PRIPOVEDOVALEC: V mojem bledem življenju, ki ga polnijo le četrtkovi buketi rumenih tulipanov, je vsakdanjik postal gojenje gneva do soljudi. Težko vzdržujem toleranco do bitij, ki se mi ne umikajo na pločniku, mi omejujejo zadane poti, mi jemljejo pravico dihati svoje tri kubične metre zraka na vsakem koraku, ki me prekinjajo, ko še oblikujem misli, me ne poljubijo za lahko noč, mi podtikajo smrdljive laži, govorijo čez moje prijatelje in družino, me ne zaposlijo, mi ne dajo piti vode, me prebujajo iz krepčilnega spanca, mi kradejo ljubimce in, navsezadnje, ki me ne ljubijo kot človeka.

In zato me začjenja prevzemati tako globoka žalost, da ne morem prebuditi v sebi niti želje do bivanja na tem svetu. Saj jaz prav tako nikogar ne ljubim. Morda ljubim drevesa v parku, morda malo ljubim tudi živali, ki jih vidim živeti svobodno v naravi, morda malo ljubim tudi svoje prednike. A ne preveč. Preveč bi me dušilo. In tega preveč je vse preveč sleherni dan. Sleherni dan je vsega okoli mene preveč. Bizarno je, da se »preveč« ne more rešiti samo od sebe. Lahko bi preprosto izginilo.

Na tem svetu je preveliko pomanjkanje čistega zraka. Zakaj? Ker si ne pustimo živeti sebe. Seveda se mi sanja ne, kaj naj bi to resnično bilo, saj me omejujejo stvari, ideje, misli, zapisane besede, za katere modreci pravijo, da so edine prave; človeka obudijo. Krasna stvar pri tem je, da se vedno lahko zavlečem v svoj miselni brlog in s praznino celim svoje ranjeno srce.

VRHOVNI RAZSODNIK: Rane so blede senca našega lastnega trpljenja, ki si ga sami zadamo na pleča, da bi ljudje opravičili lasten obstoj.

PRIPOVEDOVALEC: Odklop je tisto, kar človek potrebuje, da zadiha, zaživi, občuti sebe kot človeka, kot posebno bitje, ki mu je bilo dano živeti na tem planetu. Dar samega boga. Umakniti se od bežečega časa, vsiljenih misli in idej, od ponarejenih ljudi, podarjenih stvari, vsiljenih obstoječih stvaritev.

Nihče ne priznava obstoja mene, človeka kot takšnega.

Nihče me niti ne pozna, saj niti sam ne vem povedati, kdo za vraga bi on lahko bil. Vendar sem popolnoma svoboden, osvobojen, kolikor si sam želim.

VRHOVNI RAZSODNIK: Vse to je le iluzija.

PRIPOVEDOVALEC: Moj, tvoj, naš svet je preprosta iluzija, slaba šala nje-govega Stvarnika, ki je v pomanjkanju barv in domišljije ustvaril nekaj, kar si lahko le vzamemo in v tej omejenosti iščemo prekleto srečo.

Sreča ne obstaja, saj je njen izvor filozofskega značaja. Psihološko jokavo nabite reklame, knjige, izjave, naj bomo prekleto srečni, vsaj nažremo naj se alkohola in pozabimo na svoja patetično majhna življenja ter zaživimo v vsej človeški majhnosti, vse to je le pozaba preklete iluzije, pred katero si z religioznimi nauki zatiskamo oči. Živali in rastlinsko kraljestvo živahno skačeta z odkimavajočo glavo, ko človek (samemu sebi?) pridiga, naj se svet sprosti in zaživi v vsej svoji polnosti, kakor mu je bilo namenjeno, saj sedanje stanje vodi v uničenje.

VRHOVNI RAZSODNIK: Nastala bo supernova z izbranimi preživelimi.

PRIPOVEDOVALEC: Skrajni čas je, torej, da nekdo znova spregovori o enem bistvenih elementov človekovega obstoja: o svobodi. O tem, kako lepo je biti svobodni človek in o tem, kako svobodno je naše življenje. Pustite mi speljati to začetno misel z naslednjim: kočo postavim, kjer mi dovolijo, (njeno zunanjo podobo) oblikujem, kakor predpišejo, in z njo počnem, karkoli moje srce poželi, a vse v dovoljenih mejah. Pri tem ne smem iz desne nosilne stene zgraditi cementnega drevesa, ki bi ga pobarval rdeče, da bi bilo videti, kot da je iz moje svobode zrasla rdeča kača; ne smem postaviti do neba visoke ograje, saj to ne bi sodilo v naravno okolje, čeprav bi ograjo sestavljala lepljenka mojih milijon koščkov papirja, popisanih z nesmisli iz moje prekleto zaprte glave.

Zato se moram odločiti za izklop razuma in vklop srca. Srce me nikdar ni pustilo na cedilu.

VRHOVNI RAZSODNIK: Vse je v redu, človek. Vse je v redu.

(Predah. Aznavourjeva Maman prevzame dvorano.)

PRIPOVEDOVALEC: Kot vsak četrtek sem se tudi tokrat odpravil na tržnico, k cvetju. Navadno pri cvetličarki razbrazdanih rok in zgubane obraza vzamem buket tulipanov. Danes sem poslušal notranji vzgib in se odločil, da spremenim dušečo rutino. Danes sem se odločil za veliko spremembo. Namesto rumenih tulipanov mi dajte buket lilij. Želim imeti veliko lilij, kot bi bile za pogreb. Da pokopljemo staro in odpremo poti za novo, sem dejal moji ljubi zgubani cvetličarki. In jih je skrbno izbrala, zavila in jih predala. Nosil sem jih,

drage lilije, v naročju, kot bi nosil najbolj krhko bitje tega sveta po poteh, kjer na vsakem koraku pretijo različne nevarnosti. V mojem brlogu so se razcvetele in navdale moje telo z vsemi vonji tega našega človeškega življenja.

Vonj nas determinira, osredotoči nas na stvari okoli nas, ker smo iz središča pozornosti izgubili sebe, vonj svojih teles, in obenem vonj ljudi, ki nas obdajajo. Ne obremenjujemo se z njihovimi skrbmi ali radostmi, ne zanimamo se za njihovo preteklost ali trenutno počutje, ne utapljamo se z njimi v žalosti in ne pijemo z njimi na radosti življenja. Pijemo, ker radi pijemo, klepetamo, ker ne prenašamo tišine, se objemamo, ker je to postalo simbol predajanja, ne sanjamo o prihodnosti, ker se je lažje vdajati zadostnosti sedanjosti, ne raziskujemo globočin svojih duš, ker bi nas družba izločila in pritisnila z obrazom ob tla, ne gledamo v nebo temveč v tla, ker pogled v oči skoraj boli ...

(Oder zatemni. Tišina 20 sekund, potem se zasliši globok vzdih Vrhovnega razsodnika.)

PRIPOVEDOVALEC: Ko je Vrhovni razsodnik zaznal misel, ta je namreč še lebdela v zraku človekovega uma, se je zgrozil nad preišljenostjo človeškega razuma. Izklopiti človeški razum bi bilo prenagljeno, je razmišljal. V svoji zatopljenosti se je človekovo srce tako zelo razbohotilo, da je človekov ego utihnil, a le za trenutek. V tem trenutku je bilo mogoče vse, prav vse.

III. dejanje

PRIPOVEDOVALEC (*guga se na vrvi za plezanje v višino, na prvem vozlu*):

Razsodnik se je odločil, da bo izprijenost človeškega nravi izrodil do absurda. Odločil se je, da bo izbrane med ljudmi dvignil na višjo duhovno raven in opazoval razmišljanje ljudi. Dokler mu ne bo postalo dolgčas. Tok časa je vselej dolgočasna stvar. Vrhovni razsodnik se je moral naučiti potrpežljivosti, ki pa nikdar ni postala njegova vrlina.

(Oder se zatemni za nekaj sekund. Nato glasba).

PRIPOVEDOVALEC (*guga se na vrvi za plezanje v višino, na prvem vozlu*):

Mila se je zbudila sredi noči, preznojena. Ura je bila petnajst čez peto, zunaj je pihal islandski veter in ko je na vzglavniku obrnila pogled proti oknu, je videla zamrznjena okna. Bogokletni mraz, je bentila. In takrat jo je nenadoma spreletel čudno topel občutek, prav ob srcu jo je zaščemelo in v glavi so se ji začele pojavljati podobe njene pokojne babice, kot bi ji mahala iz oddaljenega botaničnega vrta, v katerem so bila vsa drevesa večkrat višja kot je bila Mila vajena, v katerem so rože pele partizanske pesmi in v katerem so tlakovci tleskali z jeziki v ritmu srčnega utripa 70-letnega starčka, ki je prehodil 129 stopnic, na 130 pa omagal.

VRHOVNI RAZSODNIK: Ah, Mila, Mila ... Tvoje misli, tvoje sanje, in vse ostalo je zbledelo z demenco srednjih let. Pač nakopati sem ti jo moral, ker bi sicer zabredla v joga položaje, kakršnim se še jaz čudim, pa ni prav ničesar koristnega od joge in podobnega sranja. Če bi odprla srce, utišala miselni tok

vsakokrat ko se sprehajaš po parku blizu svojega doma, bi slišala moj klic. Vrni se v Sudan, vrni se v Afganistan. Ampak ti si se raje prepustila domačim logom. Seveda, tako je lažje. Ubijaš lahko ljubega moža, dan za dnem, mesec za jebenim mesecem, in brez slabe vesti živiš to ponarejeno življenje. Mila, draga Mila, ponaredek srčnega človeka. Pa si kdaj pomislila, da bi spremenila ta svoj pasivno agresiven način in se raje odločila za nekaj dobrih misli o sebi?

Pičlih 130 stopnic te lahko loči od pogube. 130!

PRIPOVEDOVALEC (*z vrvi stopi na oder*):

Mila se je zbudila zarana. Ob njej leži komplet tarot kart. Dvigne jih, pomeša, za trenutek vstane s postelje in hodi po sobi gor in dol, na njenem obrazu so vidne vse skrbi tega življenja. Ni videti, da bi bila srečna. O, ne. Prav nasprotno. Joče. Brez prihodnosti ji ni živeti. Ni ga gejzirja niti slapu na tem otoku, ki bi ji pomagal uvideti bistvo življenja. Tarot ji bo osvetlil pogled v prihodnost, ji pokazal pravo pot. In je vrgla karte v zrak, da bi ujela tisto edino karto, ki bo krojila njeno usodo. Smrt, je kriknila. Smrt! Mar se življenje dela norca iz uboge Mile, ki se je v krču sesedla na tla in strmela v ogledalo. Bila so leta, ko je bila še mlada in pogumnega srca, ko bi premikala še tako visoke gore, spreminjala življenja malih ljudi. Danes bi ubijala za trohico svetle prihodnosti. Nekaj, kar bi jo rešilo, to je potrebovala. Znak iz vesolja. Znak, da bo vse v redu, da se bo vse uredilo, vse spremenilo, vse rešilo samo od sebe. In sedaj ta karta smrti, prekleti tarot, prekleta usoda. Ves njen up se je utopil v brezup. In nastopila je tišina misli. Njen um je zataval v globoko črnino, 100-odstotno temo, kjer še debilen slepec ne najde vrat preživetja.

VRHOVNI RAZSODNIK: Eksperimentalni polom, pri vseh zvezdah vesolja! Poskusimo znova.

PRIPOVEDOVALEC (*guga se na vrvi za plezanje v višino, na drugem vozlu*):

Nato se pred Milo pojavi rumen metulj, ki je priletel skozi okno. Ne opazi ga. Tava v črni luknji, brez misli, brez težnosti, le obstaja je, njeno telo ždi na tleh, vendar je v njenih očeh bilo mogoče zaznati le senco volje do obstoja, a ne življenja. Rumena metulj se ne pusti odgnati; želi raziskovati čudovit prostor, v katerem se je znašel. Najprej lahkotno preleti celo sobo, razgled je čudovit. Starinski žameten vijoličen kavč, prav takšne barve kot krila njegove ljubice. Na tleh težka stara preproga, po kateri je zagotovo hodilo več generacij te družine. Ob steni ponosno stoji velika hrastova kredenca, ki jo je zagotovo nekdo kupil na dražbi starin; noge skrbno izrezljane, na vratcih so bili naslikani vzorci lipovih listov. Ozrl se je proti stropu, s katerega je visel čudovit steklen lesteneč, ki je zapolnil prostor med sobo in visokim stropom. Na kredenci je zagledal tudi vsak dan prižgan radio, saj Mila brez njega sploh ne bi preživela niti minute dneva. Tišina bi se zažirala vanjo tako počasi, kot so se izrazile globoke gube žalosti in veselja na njenem obrazu. Na stenah so visele slike skandinavskih pokrajin, otožnih vendar srce parajočih zelenic, ob kraju katerih so z visokih pečin tekli čisti slapovi nedotaknjene vode, in za katerimi so grozeče zrli vate veikiški ledeniki. Nebo je bilo na redki sliki modro, prevladovala je sivina, ki je prinašala dež ali sneg.

Pomisli, ubogi rumen metulj, da nikdar ne bo mogel obiskati teh oddaljenih krajev in spoznati svojih daljnih sorodnikov. Njegova usoda je priklenjena na to domačo grudo.

Mila je medtem metulja pozorno opazovala in premišljevala o istih stvareh kot metulj. Da bi le lahko odšla od tu in videla vsaj delček sveta.

Metulj je iznenada, zagotovo zaradi preglobokega razmišljanja, padel v globine in se je šele tik pred tlemi zavedel, da mora vendarle znova vzleteti. Krila so ga znova dvignila in poletel je na kredenco, da bi si odpočil. V tem šoku, ko še ni niti dojel, kaj se mu je zgodilo, je Mila stopila do njega in se mu približala z obrazom. Želela je videti, slišati, razumeti, kaj to majhno bitje vendarle razmišlja, če sploh kaj.

VRHOVNI RAZSODNIK: Če bi le lahko bil metulj za en dan ... Kdo bi mi uresničil to željo?

PRIPOVEDOVALEC (*gugajoč se na vrvi, še vedno na drugem vozlu*): Mila je metulju nežno odprla svojo hrapavo, zgubano dlan, in metulj je svoje mehke nožice položil nanj ter sklonil glavico, da bi poduhal njen človeški vonj. Smrdi po navadnosti, si misli čudovito bitje. Smrdi po delu, po dušnem nemiru, po življenjskih navadah in po grehih. Fuj, fej, fuj, si misli metulj in vihravo odleti v stilu velike glasbene zvezdnice.

Mila je užaljena. Usede se na tla in zre v svojo dlan. Kaj sem žalega storila temu svetu, da še metulji ne trpijo moje družbe več kot trenutek svojega življenja? Kaj sem storila, ubogo revše, da me živo bitje ne povoha? Takrat jo popade blazen smeh. Smeh absurdnosti njenega praznega življenja in praznine prihodnosti. Neobstoynosti ljudi, ki bi jo ljubili, neobstoja lepote v njenem domu, vse falirano, vse falsificirano. Ona sama, falsifikat tega sveta, ponarodel primerek falirane ženske, še ene od mnogih, ki jim ne uspe speči niti potice za praznike, za moške neuporabnih mašin za reprodukcijo, strojev za pomivanje posode, pranje in likanje perila, za fuk in za trpljenje z otročaji. Kako je jezna, Mila, jezna kot poblaznela kamela v puščavskem pomanjkanju hrane, ki naleti blizu oaze na izgubljene popotnike.

PRIPOVEDOVALEC (*stopi na oder*): Metulj pa se čudi tej žalosti in Milini neizmerni bolečini, ki globoko zarezana na njenem obrazu išče sonce in hlepi po sreči. Čudi se odsotnosti predanosti življenju. Saj življenje je vendarle čudovito. Vsak trenutek ima vsako bitje možnost živeti polno, s celim bitjem, predano v njegove roke. Bitje se mora prepustiti življenju, sicer tava in tavalobno še dolgo, ker bodo njegove oči ves čas iskale iskro svetlobe, te pa ne bo moglo uzreti, saj bo v sedanjosti prej minilo, preden bi lahko v preteklosti ali prihodnosti tavajoče srce sploh videlo svetlo na obzorju. Enako kot je mogoče videti temo, slišati grozoto, okusiti trpkost, tako je mogoče uzreti tudi srečo. Metulj to živi sleherni dan in zato ne razume, zakaj bi se kdorkoli temu upiral. Uboga ženska, si misli metulj in odleti v širni svet.

VRHOVNI RAZSODNIK: Naše usode ubirajo čudna pota. Teh poti ne izbirajo bitja sama. Izbirajo jih višje sile, ki so umu nerazumljive. Plini nimajo nobene višje usode v rokah, ko se iz njih in prahu rojevajo zvezde. In jaz sem le, revež, nesojeni opazovalec. Nisem rešitelj in nikdar ne bom.

IV. dejanje

PRIPOVEDOVALEC (*vozi se po odru na modrem poniju*):

Rodila sem se. Kot Mila. Povem vam! In sem šla v največjo nabavo. Imeli so razprodajo. Nisem si mogla pomagat'. Bilo je res ugodno, znižano za 60 odstotkov. Vse so imeli, karkoli si želel. Od trdih, mehkih, grozovitih, ljubečih, otroških, nagajivih, sadomazohističnih, verskih, pedofilskih, neumnih, praznih, globokih, strašljivih, trpečih, žalostnih. Vse, vse, vse! Nisem mogla verjeti svojim očem. Ljudje so nakupovali kot bi zblazneli. Pa, prisežem pri materinem grobu, niso šopingirali tako vneto kot sicer žrejo napihnjene piščance in v cvetličnih loncih vzrejeno sadje; no, vsaj takega občutka nisem imela. Ljudje ne zblaznijo kar tako! Zmeša se mi le, če jih ogrozi smrtonosni plin ali kaj podobno fatalnega. V tej naši bizarni nabavi pa smo se vsi grebli za nekaj, kar smo izgubili. Saj tega, kar smo izgubili... popolnoma po lastni krivdi, se razume, ni bilo veliko, vendar to smo lahko spoznali šele kasneje. Prisiljeni smo bili kupovati. Sploh nismo vedeli, od koga kupujemo, čigave sploh so, vendar nam je bilo vseeno.

Praznina nas je zadušila. Nismo več vedeli, ali sploh dihamo. Dihanje je vendar anatomski pojav, ki se do smrti ne konča, četudi se ti možgani sesedejo v popolno temo. Po dolgem času smo delovali kot celota, kot človeštvo. Bizarno, da lahko danes zapišem tako norost, vendar je resnično. Humanost se je srečala v nakupovalni mrzlici. Dosegli smo trenutek, ko smo morali izbrskati iz globočin svojih duš prah človeške skupne narave, da bi preživeli. Preživeti brez misli pa je povsem nemogoče! Dokler nimaš prazne glave, povsem prazne, globoko odmevajoče glave, niti ne veš, kaj to pomeni. To ni popolna tema, kakršno na-

jdemo v podzemnih jamah, ne govorimo o gluhosti dneva in ne govorimo o ne-humanosti.

Povem vam! Odsotnost vsake misli... to je največja grozota, ki je lahko doletela človeštvo.

VRHOVNI RAZSODNIK (z globokim glasom, modro): Errare humanum est. Misel je in vedno bo obstajala, četudi nezaznana. Človekov ego presega celo mojo domišljijo. Vesolje se krohota ob tej ugotovitvi. Ozvezdja se smejiijo človeštvu, ki se visoko ceni. Češ, edina eksistenca v obstoju vsega vesolja, in ne pozabimo na ostala vesolja, edino obstoječe, ki je sposobno misliti, ustvarjati, usihati... (*premor, nato globok vzdih*) Eksperiment, nič drugega kot enostaven eksperiment.

PRIPOVEDOVALEC (s papirno vrečo poveznjeno čez glavo, sedi na modrem poniju na sredini odra.): Misel! Kako neprecenljive vrednosti je postala! Vendarle smo tudi ljudje bitja nagona, in natanko tako brezglavo smo se grebli kot zveri za misli. Misli, stare kot naš planet. Misli, ki so odmevale od velikega poka dalje.

Naš um ni bil sposoben doumeti globine večine misli, a imeli smo jih priložnost spoznavati, jih razčlenjevati, analizirati, opazovati. Njihov pojav je nadvse fenomenalen, sem spoznala. Nastanek misli je nedoločljiv in celo vprašljiv.

Je misel sploh lahko nastala, če je ves čas obstajala, in če čas in prostor nista nikdar obstajala v materiji temveč ju le človek tako dojema, da bi si dokazal smisel svojega obstoja?

Vdanost v usodo je marsikoga pahnila v pogubo, ker brez misli človek ni sposoben preživeti. Človek potrebuje duhovno vodenje v kakršnikoli obliki in na kakršenkoli način že. To mora biti neizpodbitno dejstvo, mar ne?

(V ozadju se zasliši huronski smeh VRHOVNEGA RAZSODNIKA.)

PRIPOVEDOVALEC *(se vozi po odru na modrem poniju v krogih)*: Da bi bila zadeva še bolj nenavadna, sem na razprodaji misli morala pohoditi jebenega ježa. Če se ne bi spotaknila obenj, niti ne bi pomislila, da bi se kaj takega lahko pripetilo.

Potem je prišel nek moški, ki sem ga že nekoč nekje srečala, saj veste, svet je majhen in potreben celovite prenovе, ampak da ne bom v tej ekstazi zašla v neke nepomembne podrobnosti, ta človek je začel kričati name in me z vso silo odrivati, da bi prišel do ježa. Jež ni spregovoril niti besedice; mirno je ležal na tleh, vendar sem razločno videla njegovo dihanje. Živ je, še je živ, sem vpila na moškega, on pa je kričal, da sem ubila njegov smisel življenja. Jež že ne more biti smisel življenja, jež je jež, bi mu rekla danes, a v odsotnosti misli tudi tega nisem bila sposobna. Sveta jeza se je pomirila, ko se je jež postavil nazaj na noge in me srepo pogledal. Takrat bi se najraje pogreznila v zemljo. Vendar me je množica hitro znova potegnila vase in znašla sem se pred prodajalcem. Prodajalec me ni nič vprašal, česa si želim, po kaj sem prišla. Vsi smo prišli z enakim namenom, in vsi smo odšli z vrečo, polno misli. Navodilo se je glasilo: Največji dnevni odmerek so tri misli. Trikrat poglej za trenutek v vrečo s široko odprtimi očmi in jo nato zapri do naslednjega dne.

Prvič sem pogledala v vrečo povsem apatično in brez pričakovanj. Ko sem jo imela, me je prevzela. Misel se je glasila: *Brez ljubezni ne obstajaš, človek. Ob njej so se prikazovali prizori objemajočih se ljudi z vsega sveta.* Počutila sem se tako srečno, da nisem več želela pogledati v vrečo. Pa vendar sem še vedno ču-

tila, da sem nepopolna. Praznina je zevala v meni, kot bi bila duša še vedno lačna.

VRHOVNI RAZSODNIK (z dvignjenim glasom): Česa, vendar, je duša lačna, ljuba Mila? Si se popolnoma izgubila v tej temi, kajne? Brez misli ti živeti ni? Pobrskaj v sebi in izklopi svoj ego. Našla boš mir in harmonijo, če se boš dvignila v višje sfere svoje biti. Le poskusi, draga Mila, vsaj poskusi. V vzporednem vesolju je namreč... vse mogoče.

PRIPOVEDOVALEC (se vozi po odru na modrem poniju v krogih): V vrečo sem pogledala še drugič. Ne zato, ker ne bi več želela ali zmogla, misli v njej so izpuhtele v zrak. Nisem jih videla, sem pa preprosto v sebi vedela, da je to konec razprodaje misli. Dobro, sem si rekla, imam ljubezenske misli, potrebujem le še srečne misli. Sreča in ljubezen se morata ljubiti, da se rodi upanje v prihodnost. Z ljubeznijo, tako nas namreč uči življenje sleherni dan, pridejo same težave, spori, preizkušnje sebe in svojega partnerskega odnosa. V sobivanju je kateregakoli človeka mogoče ljubiti, ker imaš glavo kot noj porinjeno v pesek.

Tako so mi podarili misli sreče in ljubezni. Nosila sem ju v sebi po svetu, ki je kar naenkrat zažarel v povsem drugih barvah. Nič več nisem videla sivine in tema se je umaknila svetlobi, ki me je napolnila z upanjem v svetlo prihodnost.

(Oder se zatemni za nekaj sekund. Nato glasba).

V. dejanje

(Na odru je tema. Za tišino se povečuje glasnost Callasove, poje Puccinijevo O Mio Babbino Caro. Nato tišina.)

VRHOVNI RAZSODNIK: Človeštvo zablodelo je oglušelo za glas svojega srca. Srce je tisto, ki človeka lahko vodi čez vse prepreke življenja. Energija oblikuje tokove življenja in usmerja, s pomočjo razuma in človeku nerazumljivih drugih dejavnikov, kako življenje teče. Kako teče tok misli. Kako tečejo dogodki. Katere ljudi srečuješ, po kateri poti hodiš, kako dolgo živiš, kako polno življenje živiš, kako in kdaj umreš, kdaj in na kakšen način se čisti planet. Vse ostale neumnosti, ki jih človeštvo, oziroma če sem pošten, peščica ljudi počne, je malikovanje ega, je gluhost za glas srca.

Zanimiv je fenomen človeštva, da veruje in verjame, v karkoli že v določenem času nekdo razglasi za fantastično ali absolutno. Dvom, četudi je ta razumske in ne srčne narave, se pojavlja le v peščici ljudi.

Človek ima v sebi nujo verjeti, da je vse skupaj v rokah nekoga drugega. Ne sprejema odgovornosti za kolektivno usodo človeštva. Noče sprejeti te odgovornosti, čeprav čuti z drugimi ljudmi. Seveda, če je sposoben čutiti.

So posamezniki, ki so čutenje utihnili in ga odvrgli kot staro šaro. Teh posameznikov ne glede na njihovo moč ljudje ne bi smeli postavljati v ospredje.

Človeštvo bi moralo razviti čut za človečnost, ker to v srcu vsakega človeka obstaja in tli, ne umre, nikdar ne more umreti, ker je srčnost tisto, kar v človeku

nikdar ne umre, lahko le ponikne, a v življenju veselja je to popolnoma nepomembno in neopaženo. Ni škode, če želite.

(Oder se bleščeče osvetli. Vlada mrtva tišina.)

PRIPOVEDOVALEC (*pride na oder, ob sebi vozi modrega ponija; pogleda proti občinstvu in se zasmije na ves glas; kolo vrže na tla in se uleže na hrbet, roke in noge razkrcene*): Nekje sem moral zgrešiti pot. Če je sploh bila kdaj kakšna pot. Povsem mogoče je, da sem vse življenje taval v temi. Popolni temi kot jamarji. Iskal sem luč, zunaj sem jo iskal, v ljudeh, v stvareh, v živalih, a ostajal sem v popolni temi. Ker nihče ni prižgal luči, sem jo našel v dolgih potovanjih po duhovnih razvalinah preteklosti, v templjih z menihi ob celodnevni meditaciji, ob kričanju in skakanju v belih oblačilih, ob kričanju z vrha gora, ob skakanju z vrvjo s previsov, ob norem preskušanju življenja.

Potem sem ustvaril družino in sem vse skupaj premaknil v nočne ure, v katerih sem znova sanjal luč in ostajal v dnevni temi. Otrok je prižgal luč, a le svojo, v meni je luč ugasnila in se tema nikdar ni premaknila. Bilo je kot v rogu, dokler nekega dne nisem vzel težke železne lopate.

Poiskal sem vse grobove srčnosti, kamor sem zakopal svoje srčne misli, sebe in vse svoje druge jaze. Odkopane sem jih zložil v ravno vrsto, drug zraven drugega in se končno nasmehnil. Bila je luč in bila je v meni. Srce je odprlo svoje duri in zadihal sem, globoko kot mi je telo dopustilo.

Okoli mene pa je ostajala temà. Grozovit je svet brez luči, strašen je svet brez toplih dlani in božajočih pogledov. Zato gledam v tla, v naprave, v zrak, v izbrane točke interesa. A me to ne rešuje, le ščiti moje srce. Jebeš srce!

VRHOVNI RAZSODNIK: Tako bridko je spoznanje preproste resnice, da človeka brez srca ni. Še bolj bridko je spoznanje, da misli nikdar ni, nikdar ni

obstajala, brez nje se vesolje že dolgo vrti in živi. Vsak trenutek se vnovič rojeva in v vsakem trenutku preživeto premineva.

PRIPOVEDOVALEC (*še vedno v enakem položaju*): Po naključju sem se nekega dne, še odprtih oči, znašel v osamljeni ulici, kjer je nek starejši moški pletel šal. Moral ga je plesti več let, saj je meril skoraj 41,6 kilometra, po pričevanju človeštva. Zedinjeno mnenje vseh ljudi tega sveta, ki so šal videli, je pritrjevalo moji ugotovitvi, da je to najlepši šal na svetu. Spleten je bil iz zlatih in belih niti, in v njem sem lahko bral svoje misli. Vsakdo je lahko v tem belo zlatem šalu bral le svoje misli, ne pa misli še tako enako mislečih ljudi. In vprašam možakarja, zakaj plete ta šal. Pravi mi, moram splesti ta šal, ker ljudje na tem svetu potrebujejo neko skupno pesem. Zakaj potrebujejo skupno pesem, ga vprašam. In on odgovori, da brez pesmi človeštvo ne more preživeti, je preveč ljudi, zaverovanih samih vase, da bi se imeli čas zazreti v oči drugih ljudi. In hodijo drug mimo drugega. Tudi ti hodiš tako, mi pravi možakar. In ga vprašam, kakšna je povezava med njegovim šalom in pesmijo. In pravi, da nikdar ni znal pesniti. Oče je bil slikar, mama varuška, in njemu ni nihče vzgojil ljubezni do besede. Njegova babica pa je rada pletla in od nje se je naučil te veščine. Ker drugega na tem svetu ne zna početi, pač plete. Noč in dan plete. Sprošča me, mi pove. Čudovito, mu pravim.

Vendar še vedno ne razumem, kako naj bi šal rešil ta temeljni problem človeštva, o katerem mi pripoveduje. Da se ljudje ne znamo več niti pogovarjati, da se ljudje objemamo iz navade, da ne lovimo dobrih misli in da ne poslušamo srca. Srce naj bi imeli izklopljeno, nadomestil pa ga je razum, ki mu slepo verjamemo, da nam govori tudi v imenu srca. In kako naj bi to škodovalo človeku, ga vprašam. In je tiho, ne odgovori, plete dalje. In ga vprašam, čemu torej njegov šal.

Pravi mi, da je šal rešitev za človeštvo. V njem lahko vsak vidi svoje misli in se nad njimi globoko zamisli. Vendar namen šala ni reševanje dobrih misli, o ne. Pravi mi, da se bodo z njegovim šalom lahko povezali vsi ljudje tega sveta. Nadeli si ga bodo lahko okoli vratu in, četudi neobjeti, bodo povezani med seboj.

Tako bo človeštvo zopet eno. Zopet bo zavladata enotnost. In ker verjamem, pravi, v človekovo srce, bom spletel tako dolg šal, da nas bo lahko vse povezal med seboj. Povezani s šalom, z ramo ob rami, ne bomo več škodovali drug drugemu, ne bomo se več klali in ne bomo več sejali sovraštva. Z ramo ob rami si bomo stali ob strani, objeti z gromozanskim šalom, spletenim iz zlatih in belih niti. In, le potihoma ti povem, te niti so še nerojene dobre misli, lepe želje. Zato v njih vidiš svoje misli, da se opomniš na dobro v sebi in da lahko ugledaš luč, ki obstaja odkar obstaja življenje.

(Nato z odločnostjo in norim pogledom vpije proti občinstvu naslednje.)

Ne tema, luč je vodnica našega sveta. In, veš, šele ko bodo ljudje tako odeti v šal človeštva, bom verjel tudi, da ima človeštvo prihodnost, da ima eno samo srce, eno dušo in da zares živi skupno zavest.

VI. dejanje

PRIPOVEDOVALEC: Bila sem popolna. Slečena sem bila do golega, a imela sem svoje misli. Misli, ki so me opredeljevale, s katerimi sem oživela, ki so mi dokazovale, da obstajam. Bila sem Mila. Ženska neskončne miline in dobrote, s posluhom za sočloveka.

Ni pomagalo, ni me poneslo v višine humanosti. Bila sem humana do sebe, vendar drugi ljudje zaradi tega niso bili nič manj nehumani. Zagledani v lastne sklede zbledelih misli so se zatekali k velikim duhovnim učiteljem našega časa, vsak dan prebili ure in ure v meditacijski tišini, se drli v zaprtih dvoranh in se držali za roke. Vse dokler ni zabobnelo. Ko je udarila strela usode, so se vsi razbežali na vse konce.

Človeku ne sme biti hudo, nimamo časa za to.

Vsak je svoje usode krojač, ne moremo biti vsi na voljo za reševanje tujih usod, tujih življenj. Ni časa. Ni kraja. Ni prostora za to! Moramo napredovati, biti vedno boljši, bolj duhoven, dovetnejši za vesolje, za energije in za čarovnijo, ki jo ponuja vesolje.

Za človeštvo? Komu mar! Vse to je torej v popolni disharmoniji s tem, kar bi morali živeti. Da bi ljudje dihali kot en sam organizem, da bi rasli kot eno samo mogočno drevo, da bi živeli dokler skupaj ne umremo in da bi se negovali dokler nas ne bi od utrujenosti položilo na tla. Vse to bi bilo mogoče, če se ne bi gnali za posameznikom, za njegovo rastjo, za njegovo dobrobit, za njegov čas in

materialne dobrine, za njegov vsakdan, ki mora vse skrbti pregnati strani. Kakšen napredek je to, če človek v globočini svoje biti ne doume, da je vse skupaj zaman, če si vselej sam, za vse sam, in da sam ostaneš s svojimi mislimi, čustvi, preteklimi izkušnjami in negotovo prihodnostjo, če se ne moreš sam upreti prevladi, nadzoru, miselnemu posilstvu vsakodnevne rutine? Če ne moreš prispevati k rasti človeštva, k njegovi misli, ne misli človeka, temveč misli človeštva, kako si sploh nastal, človek? In zakaj si sploh obstal?

Bila je razprodaja misli iz prastarih knjig. In nihče se jih ni dotaknil, ker niso bile več moderne. Nihče jih ni razumel, niti se nihče ni potrudil tistih misli razumeti. 'Bil sem in bilo je', je pisalo na enem od listkov. Vendar so posamezniki hiteli pripovedovati, da je Kondžonki dejal v vsej svoji veličastni modrosti, da volk nikoli ni pokosil trave, in kaj vse je s tem mislil. Kaj je mislil, še njemu ni bilo jasno, je moje skromno mnenje. Če je volk pokosil travo ali ne za časa svojega življenja, je tako pomembno kot dejstvo, da nas je zadel asteroidni dež in smo v drugih dimenzijah vesoljnega obstoja pravzaprav izumrli, še preden smo se ustvarili. To me je spomnilo še na dogodek, ki sem ga želela tukaj in sedaj deliti z vami. V neki daljni deželi je živel fotograf. Amater, so mu rekli.

Bile so zvezde in med zvezdami sem našla harmonijo sobivanja. Nihče v vesolju ni egoist. Človek je le ubral napačno smer. Kompas je odvrigel s tega planeta in opazoval, kako pada daleč daleč stran globoko v druge galaksije, kjer se stopi in postane nova zvezda, ki usmerja druge zvezde stran od našega modrega planeta.

Biti del nečesa večjega je največje darilo človeštvu. In poti se vselej najdejo. Vsa srca se srečujejo na eni točki, ki ji človek pravi ljubezen, in ta je brezmejna. Brez te smo nič in v nič se vedno povrnemo. Zato smo nič in v tem niču se

izgubljam, dan za dnem, dokler ne odpremo oči. Ko odpremo oči, nam postane jasno, da dihamo, obstajamo, mislimo, preživimo lahko le kot eno. Le kot eno, človek. Kot ENO!

VII. dejanje

VRHOVNI RAZSODNIK: Od srca se ne da živeti, misli človek. Pa je mogoče. Morda ne v vseh vesoljih, morda ni na voljo vsakomur, a vendar je tudi brez materialnega preživeti oziroma polno živeti. Človek je zaslepljen, slepi samega sebe, da bi imel nad seboj nadzor. Posameznik nad posameznikom. Družba naj namreč ne bi bila dovolj razvita. Zato naj bi bila slepa za bolj poglobljeno vedenje, resnično vedenje o svojem obstoju, o svojem smislu in o pomenu svojega bivanja tukaj in sedaj. Možnosti so... brezmejne. Vendar lahko človek v neki fazi svojega življenja preživi le, če se omejuje bodisi prostovoljno bodisi pod prisilo. V vsakem primeru se pusti omejevati. Po nepotrebnem. Saj je njegovo življenje resnično brezmejno, neskončno, vsemogočno, božansko čudovito. Njegov obstoj, sam dih je umetnina. Njegov vsakdanjik je zmes neskončnih možnosti in prav zato bi moral človek sam uvideti, da je njegov vsakdan, njegova rutina, pravzaprav velikansko naključje, ki se je zgodilo prav njemu, tukaj in sedaj, medtem ko se lahko malce drugačna različica dogaja nekje povsem drugje, komu drugemu na tem planetu, ali morda nekje povsem drugje, kamor človeška domišljija nima vstopa preko razuma temveč le in izključno preko zaupanja, preko uvida, preko srca.

PRIPOVEDOVALEC (v turškem položaju na sredini odra): Moj jež je pravzaprav predstavljal moj drugi jaz. Njegova smrt je bila smrt mene samega. Tistega dela mojega drugega jaza, ki ga nisem več potreboval, ki me je omejeval in ki me je pričel dušiti. Zato sem ga moral ubiti in pustiti za seboj. Moj razum ni dojemal resnične hitrosti dogodkov, prehiteval sem svoje misli in ravnal impulzivno, vse s posluhom izključno za svoje srce. Tako tesno je živeti v

tem času, tako tesnobno je živeti s samim seboj v tem navideznem prostoru in tako žalostno je tavati po svetu, iščoč ljudi, ki jih že dolgo več ni. Tako ... tesno je lahko danes. In vendar mi puščajo navidezno možnost odločanja med različnimi potmi, ki jih lahko ubiram ... dan za dnem. Še vedno v zraku puščajo viseti besede: »Sam se odločaš. Imaš izbiro, svobodno voljo!« Le vzeti moraš znati, kajne? Je takšna resnica? Je tesnobnost posledica slabih odločitev svobodne volje ali pomanjkanja dobrih možnosti? So dobre možnosti le tiste, ki jim sam določim takšno naravo, ali obstaja neskončno število možnosti, med katerimi lahko svobodno izbiram, če le držim svoje oči dovolj odprte? Tako je, točno tako! Vendar to mojemu srcu ne ustreza! Še vedno nemirno hlasta za tistim, kar mu ponujajo tisti, katerih zaupanje je prevzelo za edino pravo in resnično iskreno. Nemara se trmasto upira tistemu, kar bi mi lahko koristilo (ali škodovalo) le zaradi svojega preteklega življenja, čeprav sam še v obstoj sedanjosti ne morem verjeti. Pravi mi: »Čas je relativen.« »Kako relativen?« ga vprašam, strokovnjaka za te višje pojave. »Tako relativen, kot je tvoj sam obstoj,« odvrne. Prekletó srce, si mar nisi temeljito prebralo teorije o relativnosti časa in mi jo skušaš prodati kot zadnjo postrv v ribarnici? Mar nisi enako slepo kot tisti, ki Einsteinove teorije ne pozna, ne razume, niti se po njeni smiselnosti ne sprašuje? Je svoboda omejena šele v trenutku zavedanja človeka, da morebiti obstaja tudi njena omejenost? Je morda človeški razum postal tako omejen kot posledica razvoja visoko razvitih možganov, da bi se lahko spraševali po smislu obstoja različnih, sicer samoumevnih pojavov? Je morda pomembno, zakaj je ena temeljnih pravic, ki jih je človek podelil sočloveku, pravica do svobode? Je morda pomembnejše, da se človek ne bi smel spraševati o tem, kako bi bilo brez tovrstne pravice? Je morda pomembno, kakšne vrste stvar je drevo? Je res? In koga lahko okrivim (saj se v mojih žilah nabira kot magma vroča kri), da svoboda obstaja in da je lahko tudi omejena? Koga smem prositi, naj mi zapre oči in vzpostavi otroško stanje človekove preprostosti in brezskrbnega bivanja?

Preprosto dejstvo, da je svet v meni in ne sam v njem, dokazuje, da sem jaz tisti, ki omejujem pojavnost svojega sveta.

Naša svoboda je omejena na štiri stene, na zastor, za katerim se skrivajo prečudoviti pojavi identične kopije tega, navidez obstoječega sveta. Želel bi se znebiti tesnobe, praznine, samote in tišine, a hkrati hrupa, družbe, nakopičenosti pojavov in materialnosti sveta. Iščem lahko le kompromis, med svobodo na svoj in svobodo na predpisan, družbeno dogovorjen način. Kompromis, ki bi ga sklepal, bi bilo najbolje iztisniti iz sistema na način uboja sočloveka, čemur v realnem času nikakor nisem kos, ter z obsodbo na doživljenjski zapor, v katerem bi bil podvržen sotrpnom, osvobodjencem tega predpisanega sveta. Mar ni žalostno hoditi po predpisani poti in kolesariti na najvarnejši možen način? Bi bilo mogoče prijahati na svojem najljubšem vrancu do vhodnih vrat stavbe, kjer dnevno preživiš povprečno osem ur, pri čemer bi sanjal, se veselil trenutkov daljšega dneva, predpisane sobote in nedelje? Bi bilo morda grešno, prostaško ali ponižno reči sistemu NE? Bi bil to moj poraz?

VRHOVNI RAZSODNIK: V samem bistvu živiš neskončno, večno življenje, ki se ne konča, ko se tvoje telo ali celo ti odločiš, temveč se nadaljuje.

PRIPOVEDOVALEC: V tem pogledu smo (vsa) bitja nerodno svobodna. Nerodno, saj to navsezadnje ni svoboda, po kateri hrepenimo in ki jo nemara zahtevamo. Takšna vrsta svobode v našem svetu ne obstaja, saj je dejansko (in ne le teoretično) neodtujljiva, ker je fizično niti psihično ni mogoče niti omejiti, saj nam je dano celotno vesolje, ki ga nosimo v sebi; nedotakljiva je, ker je ne (ob)čuti nihče, razen nas samih na ravni duše. »Vedeti moram,« si rečem na glas, »da sploh ne obstajam.« V to se ne bom prepričeval, saj bom sicer moral dokazovati. Ideje bom zavrgel kot neuspešno miselno pot do osvoboditve last-

nih zablod. Verjeti tudi ni dovolj, saj je vera mnogokrat pogojena s čustvenim dožemanjem obstoječega sveta. Zavedanje ali vsaj dozdevanje zavedanja pa je lahko rešitev, ki bo pomagala mojemu razumu, da skrene s te poti na stranski kolovoz in se preneha spraševati. Je praznina resnično dušni mir ali je le tujek sicer naravnemu stanju konfuznosti, ki jo tako lahkomišelnost sprejemamo kot nekaj tako običajnega kot je lastno telo? Z opevano osvoboditvijo je enako kot z vsem obstoječim. Je takšna, kakršne barve jo umetnik naslika. Zveni, kot igrajo saksofoni človeškega srca, čeprav so vse barve, zvoki, vonjave in druge lastnosti kvečjemu plod domišljije. Njihov odraz je globoko posegajoč v naše življenje, a ostaja neotipljiv.

VRHOVNI RAZSODNIK: Vesolje, ki nas obdaja in sestavlja, je temeljna esenca obstoja. Je utripajoča bit sicer nevidne energije, ki v nas in v vsem okoli nas žarči, čeprav se tako le zdi, saj je navideznost pojav, ki je bil prirejen le nam, bitjem tega sveta, da bi dokazali da ste vredni tega, kar za zastorom čaka na prihodnjik, sedanjik in preteklik.

Je enotnost večnosti, konca obširnosti katere ne sluti nikogaršnji vid, dobrohotnosti, katere abstraktni tok ne bi imel možnosti vplivati nikogaršnji čut, in veličastne edinstvenosti, saj v takšni popolnosti nikomur ne primanjkuje ničesar, kar potrebuje za svoj obstoj. Zato je pomembno le eno, človek. V pozabi svojega obstoja boš znova srečal Sebe. In takrat boš razumel, kako čudovito bitje si.

(Zvišuje se glasnost spremljajoče glasbe. In nato zastor pade.)

KONEC